

Galéria hudby

Cyklus komorných koncertov

Koncertná sála Župného domu
Nitrianska galéria

apríl – máj 2018

Galéria hudby

Cyklus komorných koncertov
13. ročník

Koncertná sála Župného domu
Nitrianska galéria

apríl – máj 2018

Hlavný partner

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

S finančným príspevkom Hudobného fondu.

Galéria hudby

18. apríl 2018 o 19.00 hod.

Martin Adámek (SK/FR) – klarinet

Zuzana Biščáková – klavír

Nao Higano (JP/CZ) – soprán a. h.

PROGRAM:

Iris Szeghy (1956): Anrufung des Grossen Bären *pre soprán, klarinet a klavír* (2003)

Witold Lutoslawski (1913 – 1994) (PL): Tanečné prelúdiá *pre klarinet a klavír* (1954)

Jana Kmitová (1976): So langsam wie ein Haar wächst *pre hlas, klarinet a klavír* (2017 – 2018) – predpremiéra

Iris Szeghy (1956): Folclorico *pre klarinet a klavír* (2013)

Hanna Kulenty (1961) (PL): Musique Surrealistique *pre soprán, klarinet a klavír* (2018) – predpremiéra

Dlhoročná spolupráca Zuzany Biščákovvej, Martina Adámeka a Nao Higano má za sebou mnoho vystúpení doma a v zahraničí. Podľa potreby siaha ich repertoár od klasických až po súčasné diela, zahrňujúc ázijskú, európsku, či americkú tvorbu.

„Keďže je pre nás hudba 20. a 21. storočia dominantnou oblasťou, ku ktorej máme najbližší vzťah, podnecujeme mnohých skladateľov k tvorbe nových

diel. Skladby, na ktorých pracujeme sú zrkadlom nášho vnútorného sveta, alebo sú to diela napísané pre nás, s priamym kontaktom na skladateľa, či skladateľku. Preto je pre nás inšpiratívne stretnúť sa aj s tvorcami a konzultovať naše vzájomné predstavy. Všetci sa snažíme pracovať s najjemnejšími odtieňmi zvukov a výrazových prostriedkov a chceme vtažiť poslucháča do príbehu diel. *Tanečné prelúdiá* a *Folclorico* sú kompozície so základnými ľudovými prvkami, odzrkadľujúce národný charakter. Ďalšie tri skladby sú zamerané na zvukomalbu, zachytávajúcu daný okamih.“

ZUZANA BIŠČÁKOVÁ

Dnešný koncert sa zamerá na súčasnú hudbu popredných slovenských a poľských skladateľov. Dve slovenské skladateľky Iris Szeghy a Jana Kmitová pochádzajú z Prešova. Witold Lutoslawski patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti poľskej hudobnej kultúry a Hanna Kulenty predstavuje to najlepšie z poľskej súčasnej hudby.

Iris Szeghy študovala na Konzervatóriu v Košiciach kompozíciu u Jozefa Podprockého a hru na klavíri u Marty Reiterovej. Štúdium kompozície ukončila riadnym, neskoršie doktorandským štúdiom na VŠMU v Bratislave (u Andreja Očenáša a Ivana Hrušovského). Od roku 1990 je Iris Szeghy v slobodnom povolání, od roku 2001 žije vo švajčiarskom Zürichu. Skladateľka absolvovala množstvo štipendijných kompozičných pobytov doma i v zahraničí – bola štipendistkou Hudobného fondu, sídelnou skladateľkou v Akadémie Schloss Solitude v Stuttgarte, Štátnej opery v Hamburgu, Kalifornskej univerzity v San Diegu, Cité Internationale des Arts v Paríži, kultúrnej nadácie Landis & Gyr v Londýne a Budapešti. Jej diela sú uvádzané na prestížnych festivaloch a koncertoch doma a v zahraničí (BHS, Melos-Étos, Lucerne Festival, Varšavská jeseň, ISCM Festival atď.). Medzi interpretmi jej diel nájdeme súbory ako London Sinfonietta, Hilliard Ensemble, ensemble recherche, MusikFabrik Köln, Musikkollegium Winterthur, Camerata Bern, Festival Strings Lucerne, Slovenská filharmónia, ŠKO Žilina a sólistov ako Harry Sparnaay či Teodoro Anzellotti. V zahraničí jej vyšli dve portrétové CD. Je nositeľkou viacerých ocenení zo skladateľských súťaží: domácej Ceny J. L. Bellu, Hudobnej ceny kantónu Zürich, Umeleckej ceny mesta Zollikon, Ročného štipendia mesta Zürich.

Witold Lutoslawski patrí medzi najvýznamnejších poľských skladateľov a taktiež medzi osobnosťami, ktoré určovali smer hudby 20. storočia. Bol veľkou autoritou, patriotom, učiteľom viacerých generácií hudobníkov a poslucháčov, zároveň aj vzorom skromnosti, vysoko kultivovanou individualitou, ktorá bola náročná nielen na ostatných, ale aj na seba. Lutoslawski sa radí medzi výnimočných skladateľov s osobitne rozpoznatelným individuálnym štýlom tvorby, i napriek rozdielom v jednotlivých tvorivých obdobiach, a kontinuálnym vývojom jeho hudobného jazyka. Našiel si svoju cestu na križovatke rôznych estetických smerov druhej polovice 20. storočia a pokračoval v nej s rozhodnosťou a kultivovaným, vypracovaným umeleckým cítením. Jeho hudba je balansom medzi formou a obsahom, medzi intelektom a emóciou. Nepatril do žiadnej kompozičnej „školy“, nepodliehal trendom ani módnym výstrelkom. Hoci sa nepridržiaval tradície a ani sa nezapojoval do avantgardnej revolúcie, bol rovnako avantgardný aj tradičný, a preto sa nezmazateľne zapísal medzi najväčších skladateľov 20. storočia.

Jana Kmitová študovala kompozíciu u Jozefa Podprockého a klavír u Melánie Hermanovej na Konzervatóriu v Košiciach, neskôr kompozíciu u Dušana Martinčeka na VŠMU v Bratislave a u Michaela Jarrella na Hudobnej akadémii vo Viedni (ukončila s Cenou rektora). Absolvovala viacero skladateľských kurzov – Voix Nouvelle v Abbey Royaumont vo Francúzsku, Buckow v Nemecku, Reichenau v Rakúsku (u Jarrella), Domaine Forget v Kanade, Lugano vo Švajčiarsku, Graz (u Beata Furrera). V rokoch 2001, 2002 a 2004 sa zúčastnila na festivale Takefu v Japonsku, kde získala kompozičnú cenu. Je držiteľkou Ceny Jána Levoslava Bellu za rok 2008. Jej skladby boli uvádzané doma i v zahraničí; spolupracovala s Klangforum Wien, Deutsches Symphonie Orchester, Arditti Quartet a. i. Od svojich štúdií sa zaoberá literatúrou a výtvarným umením; v júli 2009 získala Cenu za poéziu na literárnej súťaži Krídla Ivana Laučíka. V roku 2014 sa jej podarilo získať Staatsstipendium für Komposition (Štátne štipendium pre kompozíciu) Spolkového ministerstva školstva, umenia a kultúry Rakúskej republiky. (Zdroj: Programový bulletin Melos-Étos 2009)

Hanna Kulenty

Po absolvovaní Hudobnej akadémie Karola Szymanowského vo Varšave v odbore klavír (od 1976 do 1980), Hanna Kulenty študovala kompozíciu u Włodzimierza Kotońského na Hudobnej akadémii Fryderyka Chopina vo Varšave. Od roku 1986 do 1988 študovala kompozíciu u Louisa Andriessena na Royal Conservatory v Haagu. V rokoch 1984 a 1988 participovala na

Medzinárodných letných kurzoch novej hudby v Darmstadte. V roku 1983 a 1990 sa zúčastnila na Medzinárodných kurzoch pre mladých skladateľov v Kazimierz, ktoré boli organizované poľskou sekciou ISCM. Tu navštívila kurzy u takých významných skladateľov ako Iannis Xenakis, Witold Lutoslawski, Thomas Kessler a François-Bernard Mâche. Od roku 1989 je skladateľkou v slobodnom povolání. Skomponovala dve opery, dvanásť diel pre veľký orchester a množstvo diel pre sólové nástroje a komorné súbory. Od roku 2007 píše hudbu pre filmy a televízne inscenácie. Za svoje diela získala množstvo prestížnych cien. Spolupracuje s poprednými súbormi, jedna z posledných významných spoluprác sa týka svetoznámeho súboru Kronos Quartet, pre ktorý napísala 4. a 5. sláčikové kvarteto.

MARTIN ADÁMEK

Mladý klarinetista Martin Adámek dosiahol mimoriadny úspech, keď sa stal sólistom prestížneho Ensemble Intercontemporain v Paríži v roku 2016. Ako absolvent Konzervatória v Bratislave a JAMU v Brne získava skúsenosti v orchestroch ako Gustav Mahler Jugendorchester a European Union Youth Orchestra, pod taktovkou Philippa Jordana, Christoph Eschenbacha, Vladimira Ashkenazyho a i. Napriek svojej krátkej umeleckej kariére má už na konte mnoho úspechov na domácej a zahraničnej pôde. Získal prvé miesta na Medzinárodnej súťaži Leoša Janáčka (Česká republika, 2014), Clarinetto Concorso Carlino (Taliansko, 2013), Concorso Anemos (Taliansko, 2013) a množstvo ďalších ocenení. Absolvoval majstrovské kurzy u profesorov ako Charles Neidich, Harri Mäki, Yehuda Gilad, Philippe Berrod. Ako sólista sa prezentuje na mnohých zahraničných koncertných pódiiach v Európe, Severnej Amerike a v Ázii. Na Slovensku umelecky spolupracuje s Cluster ensemble, Veni Ensemble a Veni Academy, tromi zoskupeniami, zameriavajúcimi sa na súčasnú hudbu a nahráva pre Rozhlas a televíziu Slovenska. Spolu s klaviristkou Zuzanou Biščákovou a sopranistkou Nao Higano založil v roku 2016 trio Sen Tegmento, s ktorým vystupuje doma aj v zahraničí a premiéruje diela súčasných skladateľov.

ZUZANA BIŠČÁKOVÁ

Slovenská klaviristka Zuzana Biščáková študovala hru na klavíri na Konzervatóriu v Žiline u L. Fraňovej a na VŠMU v Bratislave u D. Varínskej,

u ktorej ukončila aj doktorandské štúdium. Absolvovala stáž v triede E. Indjica na Schola Cantorum v Paríži a toto postgraduálne štúdium ukončila v roku 2005 Diplôme supérieur de piano. Počas štúdia sa zúčastnila na mnohých medzinárodných súťažiach a na majstrovských kurzoch (E. Indjic, P. Toperczer, M. Lapšanský, P. Jasmin, M. Bilson a S. Perticarolliho). Získala 1. miesto na Súťaži slovenských konzervatórií a v roku 1997 zvíťazila na Medzinárodnom festivale v Londýne. Zároveň získala ocenenie za najlepšiu interpretáciu skladby slovenského autora. Spolupracovala s Košickou filharmóniou, s Orchestrom Slovenského rozhlasu, Janáčkovou filharmóniou a Melos-Étos orchestrom. Zuzana Biščáková sa intenzívne venuje aj komornej hre. V roku 2001 bola ocenená za najlepšiu klavírnu spoluprácu na Medzinárodnej interpretačnej súťaži dychových plechových nástrojov v Brne. Je členkou zoskupenia Cluster ensemble, Chantensemble, Ostrava band. Spolupracuje s významnými interpretmi (P. Mikuláš, N. Higano, P. Kotík, J. Pastorková, M. Lejava, I. Šiller, J. Palovičová, F. Király a i.). Pravidelne účinkuje na festivaloch a koncertoch doma aj v zahraničí (Gaida festival vo Vilniuse, Ostravské dni, Melos-Étos, Ars Nova Cassoviae, Konvergencie, Orfeus, Košická hudobná jar a pod.) a nahráva pre Slovenský rozhlas. Je pedagógom na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. So sopranistkou Nao Higano spolupracuje od roku 2005. V roku 2011 absolvovali spoločné turné v Japonsku.

NAO HIGANO

Japonská sopranistka Nao Higano pochádza z mesta Chiby. Študovala operný a koncertný spev na Univerzite Seitoku v Chibe a na VŠMU v Bratislave, kde ukončila doktorandské štúdium s titulom artis doktor u doc. P. Mikuláša. Absolvovala majstrovské spevácke kurzy napr. u G. Beňačkovej, S. Kopčáka, P. Dvorského, Z. Livorovej a ďalších. S úspechom sa predstavila na medzinárodných hudobných festivaloch, nahráva pre rozhlasové hudobné vysielanie a pre TV a hudobné vydavateľstvá. Na sólových recitáloch sa predstavila ako interpretka piesňovej a komornej tvorby, venuje sa aj prednesu oratórnej, omšovej a kantátovej literatúry. Spolupracuje s viacerými orchestrálnymi a komornými telesami (Slovenská filharmónia, Slovenský komorný orchester B. Warchala, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Symfonický orchester Českého rozhlasu, Tokijská filharmónia, Štátna filharmónia Košice, Štátny komorný orchester Žilina, Moyzesovo kvarteto atď.). Pripravila aj piesňový recitál pre pražské Rudolfinum, vystupovala v amsterdamskom Concertgebouw a v ďalších prestížnych sálach. Získala prvú cenu Yamaha foundation a viacero

prémii Slovenského hudobného fondu. Ako sólistka hostovala v Opere SND, ND Brno, ND Praha, SD Košice a ŠO Banská Bystrica. Jedným z významných naštudovaní bola postava Ženy v Schönbergovej monodráme Očakávanie v Opere SND. Špeciálnu pozornosť venovala štúdiu vokálnych kompozícií slovenských autorov, ktoré interpretovala a premiérovo uviedla. V roku 2009 so spoluprácou firmy abalArt s.r.o. vydala album CD „Konomichi“ (Tá cesta), kde reprezentuje slovenské a japonské piesne.

Tento koncert sa koná v spolupráci s občianskym združením Waves Bratislava.

Galéria hudby

16. máj 2018 o 19.00 hod.

Jakub Čižmarovič – klavír

PROGRAM:

Sergej Prokofiev (1891 – 1953): *Visions fugitives* op. 22

1. Lentamente
2. Andante
3. Allegretto
4. Animato
5. Molto giocoso
6. Con eleganza
7. Pittoresco
8. Commodo
9. Allegretto tranquillo
10. Ridicolosamente
11. Con vivacità
12. Assai moderato
13. Allegretto
14. Feroce
15. Inquieto
16. Dolente
17. Poetico
18. Con una dolce lentezza
19. Presto agitatissimo e molto accentuato
20. Lento irrealmente

Richard Wagner (1813 – 1883) / **Franz Liszt** (1811 – 1886): Overtüre zu *Tannhäuser*

--- prestávka ---

Johannes Brahms (1833 – 1897): Vier Balladen op. 10

- I. Andante
- II. Andante

Eugen Suchoň (1908 – 1993): Intermezzá ESD 89/5a
(z cyklu Kaleidoskop ESD 89)

1. Larghetto
2. Con moto
3. Andante
4. Volante
5. Sonsteno
6. Adagio non troppo
7. Allegro
8. Con affetto, rubato
9. Energico
10. Moderato
11. Risoluto

Franz Liszt (1811 – 1886): Uhorská rapsódia č. 2 cis mol S24

Dielo *Visions fugitives* od **Sergeja Prokofieva** je pre mňa od malička jedna z najdôležitejších a najobľúbenejších skladieb. Cyklus dvadsiatich miniatúr je plný rôznych charakterov a výrazových možností. Na malej ploche sa dá cítiť a prežiť celé spektrum emócií a nálad. Na rozdiel od niektorých falošných klišé o Prokofievovi, ako „brutálnemu“ skladateľovi, sa v „prchavých vidinách“ (doslovne preložené) ukáže práve komorná a veľmi senzitívna tvár tohto veľkého skladateľa.

Ako druhá skladba je na programe ouvertúra k opere *Tannhäuser* od **Richarda Wagnera** v úprave **Franza Liszta**. Liszt napísal obrovský počet transkripcií a parafráz k operám alebo aj iným orchestrálnym dielam. To slúžilo propagácii diel jeho kolegov, a hlavne opier jeho zaťa Richarda Wagnera. *Ouvertúra k opere Tannhäuser* je takmer presná transkripcia orchestrálnej verzie (na rozdiel od napríklad parafrázy na *Dona Juana*, čo je viac voľná fantázia na témy opery Mozarta). Dielo patrí k technicky najnáročnejším skladbám autora a hráva sa

preto pomerne zriedkavo. Malá zaujímavá informácia – keď Sergej Prokofiev končil svoje štúdium na konzervatóriu v Petrohrade, na skúšky si okrem svojho vlastného prvého klavírneho koncertu vybral práve túto transkripciu. Nakoniec dostal ako skladateľ a aj ako klavirista prestížne ocenenie.

Druhú polovicu koncertu som sa rozhodol začať z prvými dvoma baladami op. 10 od **Johannesa Brahmsa**. Podobne ako *Visions fugitives*, toto dielo hrávam už dlhé roky a zakaždým nachádzam v nich niečo nové. Tretia balada, ktorá tento raz nezaznie na programe, má titul „Intermezzo“, čo nás priamo vedie k ďalšiemu dielu tohto koncertu – namiesto Brahmsového zaznejú Suchoňové *Intermezzá* z cyklu *Kaleidoskop*. Ide o enormne rozsiahle dielo z neskoršieho obdobia tvorby významného slovenského skladateľa **Eugena Suchoňa**. Skladateľ tu hľadal nové výrazy a experimentoval s rôznymi hudobnými elementami. Jedná sa o jedenásť krátkych miniatúr. *Intermezzá* sú venované ruskému skladateľovi Alexandrovi Skriabinovi.

V roku 2017 som sa spolupodieľal na nahrávke „Eugen Suchoň – Klavírne dielo“. Jedná sa o prvú integrálnu nahrávku všetkých klavírnych diel skladateľa. Vedľa najznámejšej skladby Suchoňa „Metamorfózy“, som nahrál práve túto časť cyklu *Kaleidoskop* a nesmierne som si ju obľúbil.

Na záver koncertu som sa rozhodol hrať druhú uhorskú rapsódiu **Franza Liszta**. Myslím, že toto dielo nepotrebuje ďalšie predstavenie, a dúfam, že publikum bude mať podobnú zábavu pri počúvaní ako ja pri hraní.

JAKUB ČIŽMAROVIČ

JAKUB ČIŽMAROVIČ

je považovaný za jedného z najtalentovanejších slovenských klaviristov súčasnosti. Narodil sa v známej hudobníckej rodine (vynikajúci slovenský huslista Juraj Čižmarovič je jeho otec) a žije v Kolíne nad Rýnom. Vďaka výnimočnému talentu dosiahol svoje prvé úspechy už v 11. rokoch. Získal 1. cenu na klavírnych súťažiach v Kolíne a v Münsteri. Jeho razantný vývoj pokračoval ďalšími oceneniami. Bol finalistom súťaže Steinway v Berlíne, ako i medzinárodnej klavírnej súťaže Carl Czerny v Prahe. V roku 1999 obdržal 1. cenu na najvýznamnejšej celonemeckej súťaži pre mládež Jugend musiziert. Za najväčší doterajší úspech možno považovať 1. cenu v kategórii klavír a titul

absolútneho víťaza na medzinárodnej súťaži International Music Festa Ueda v japonskom Nagane. Od roku 1998 bol žiakom renomovaného pedagóga prof. Karl-Heinza Kämmerlinga v Hannoveri a od roku 2001 študoval na vysokej škole v Kolíne nad Rýnom v majstrovskej triede prof. Pavla Gililova. Ako sólista vystupoval s mnohými prestížnymi orchestrami: Gürzenich Orchester Köln, WDR Rundfunkorchester, Staatskapelle Halle, Westdeutsche Sinfonia, Norddeutsche Philharmonie Rostock, Kölner Kammerorchester, Bergische Symphoniker, Sinfonieorchester Aachen, Neubrandenburger Philharmonie, Neue Philharmonie Westfalen, Nordwestdeutsche Philharmonie, Slovenská filharmónia, Košická filharmónia a spolupracoval s významnými dirigentmi. Jeho debutový album s dielami R. Schumanna a F. Liszta, realizované pre spoločnosť BMG – Arte Nova Classics, vyvolalo pozornosť odbornej kritiky, ktorá ho zaradila medzi najväčšie talenty svojej generácie.

Programový bulletin Galéria hudby
apríl – máj 2018

Dramaturgia, produkcia, zostavenie bulletinu: Lucia Vadelová

Odborná spolupráca: Peter Zagar

Zodpovedný redaktor: Renáta Niczová

Texty: Zuzana Biščáková, Jakub Čižmarovič, Elena Filippi, Lucia Vadelová,
Wojciech Waleczek

Grafická úprava: Filip Jurkovič

Technické zabezpečenie: Martin Daniš

Vydavateľ: Nitrianska galéria v roku 2018

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená.

Texty neprešli jazykovou úpravou.

Program

18. apríl 2018 o 19.00 hod.

Martin Adámek (SK/FR) – klarinet

Zuzana Biščáková – klavír

Nao Higano (JP/CZ) – soprán a. h.

Program: I. Szeghy, W. Lutoslawski,
J. Kmiťová, H. Kulenty

16. máj 2018 o 19.00 hod.

Jakub Čižmarovič – klavír

Program: S. Prokofiev,
R. Wagner/F. Liszt, J. Brahms,
E. Suchoň, F. Liszt